

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXXXVIII. ad annum MCCCCXL.

Parisiis, 1644

De Nova Praelatorvm Vocatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15490

ANNO
CHRISTI
1438.

debeant extra aliquid manifestare, nisi prius fuerit visum & visitatum per deputandos ad hoc exercitium, ne de eadem re contingat varia & diuersa instrumenta dari vel fieri.

DE MATRICVLA CONCILII.

Num.
XXVII.

VT autem euitetur omnis confusio, & sciantur patres, qui ratione huius sacri Concilii ad hunc se locum transtulerunt, auisarunt prædicti domini utile fore & expediens, quod omnes patres hic iam congregati, & ceteri venturi, in vno libro per aliquem vel aliquos deputandos matriculentur & describantur.

DE NOVA PRÆLATORVM
VOCATIONE.

Num.
XXVIII.

LICET autem in translatione Basileensis Concilii ad hunc locum Ferrariæ generaliter omnes prælati, & ii qui de iure vel de antiqua consuetudine in generalibus Conciliis interesse tenentur, fuerint euocati; nihilo minus vt numerus patrum eo in hoc loco sit maior, quo quæ tractanda veniunt, ardua sunt & præcipua, auisarunt domini prædicti utile fore & necessarium, vt fiat vocatio prælatorum, in specie scribendo per prouincias singulas archiepiscopis, vt vna cum eorum suffraganeis iuxta certum tempus præfigendum debeant in hoc sacro Concilio conuenisse. Et nihilo minus addere in hac requisitione, quod non obstante hac termini pendentia, sanctissimus dominus noster vna cum sacro Concilio non desistet a prosecutione eorum quæ iam inchoata sunt, & potissime circa reductionem, iuxta exigentiam rerum occurrentium pro utilitate vniuersalis ecclesiæ & totius populi Christiani. Similiter, quod vocentur reuerendissimi domini cardinales.

Die Martis vndecima mensis Februarii, supradicto reuerendissimo domino Iordano episcopo Sabinensi sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali pro solenni congregatione in capella supradicta tenenda præsidente, de mane iuxta intimationem die hesternæ in valuis, siue portis palatii apostolici, ac maioris ecclesiæ Ferrariensis, nec non monasteriorum ciuitatis Ferrariensis generaliter factam, compa-

Nu. XXIX.

ruerunt reuerendissimi, reuerendi ac venerabiles patres & domini Franciscus tituli sancti Clementis, Angelottus tituli sancti Marci presbyteri, Prosper sancti Georgii ad Velum aureum de Columna, Dominicus sanctae Mariae in Via lata Firmanus, vulgariter nuncupati, diaconi sanctae Romanae ecclesiae cardinales; Petrus Brulufius illustris principis domini principis Tarenti ambasiator, Thomas Rauennates, Bartholomaeus Spalatenfis, Matthias Sipontinus, Ludouicus Florentinus, archiepiscopi; Petrus olim Ferrariensis, Iacobus Adriensis, Angelus Tricaricensis, Iacobus Narniensis, Petrus Imolensis, Petrus Paduanus, Franciscus Brixienfis, Antonius Sudensis, Pasquinus Elufiensis, Innocentius Exinus, Angelus Parentinus, Iacobus Aprutinus, Christophorus Ariminensis, Ioannes Ferrariensis, Lucas Agiensis, Sabas Marullianus, Ioannes Morinensis, Thomas Faentinus, Valentinus Ortanus, Gabriel Sinforiensis, Benedictus Balneoregiensis, Robertus Aretinus, Arnoldus Betelenutensis, Bartholomaeus Cauallicensis, Scipio Mutinensis, Mitrius Sistaricensis, Onuphrius Franciscus Melfiensis, Andreas Conuersanus, episcopi; Ioannes Elemogenfis, Crosetus Infulensis, Christophorus Fulginatensis, Alanus Auimociensis, Alexius Clufinus, & Petrus Astenfis, electi: Martinus de Vrsinis, Ludouicus de Cyprio, apostolicae sedis protonotarii; Elias Petragoricensis, Gundifaluus electus Granatensis, Aimericus electus Bellicensis, Placidus generalis abbas Vallis umbrosae, Ioannes de Pepulis decretorum doctor Nonantulanus, Antonius Pritaliensis, Antonius Pueri de Florentia beatae Mariae de Monte plano ordinis Vallis umbrosae, Ioannes sancti Iuliani de Bononia Vallis umbrosae, ac procurator, vt dixit, dicti ordinis; Laurentius de Landonis de Curles, Hector de Martinengo sancti Petri in Monte, Federicus de Claramonte de Iosaphat, & Antonius de Malaspinis sancti Caprasii de Mulla, monasteriorum abbates: Ioannes de Verfellis, Ioannes Sancii, Iacobus de Valentia, Guillermus de Britannia, sacrae theologiae professores, domini nostri papae minores poenitentiarum; Gerardus de Arimino sacrae theologiae professor generalis ordinis sancti Augustini, Geminianus de Prato, Petrus de Caueis rubeis, Baptista de

ANNO
CHRISTI
1438.

Roma, sacri apostolici palatii causarum auditores; Bartholomaeus de Bonitis decretorum doctor, curiae causarum camerae apostolicae auditor generalis, Sanctes de Viuianis, Antonius de Caffarellis, Andreas de Sancta cruce, Orlandus de Florentia, aduocati; fratres Iacobus de Arimino Praedicatorum, Iacobus de Tolentino Minorum, Bardinus Sampsonis Carmelitarum, ordinum procuratores; Iacobus Textoris ordinis Minorum, Guillelmus de Fosato, sacrae theologiae professores; Ioannes Coquel, Humbertus de Cassiaco, Sabaudiae ducum procuratores, vt dixerunt; Andreas de foro Sempronio vtriusque iuris, Ioannes de Dirauano decretorum, Angelus de Perusio artium & theologiae, doctores; Dominicus de Racaneto, Antonius de Marganis de Roma, legum doctores; Leonardus de Piscia, Baptista de Padua, Galeatius de Mantua, Robertus Rogerii, camerae apostolicae clerici, ac quamplures alii magistri & doctores in numero copioso. Quibus ibidem sic comparentibus, & Missa solenniter decantata, dominus Ioannes de Prato promotor praefatus certa auisamenta ex parte dominorum praefatorum deputatorum ibidem praesentium, quorum tenor inferius de verbo ad verbum est insertus, publice alta & intelligibili voce perlegit & publicauit, aliaque in eis contenta ad omnium patrum & dominorum praedictorum ibidem praesentium, quantum in eo fuit, notitiam deduxit, exhortans eosdem, vt tam super illis, quam hesternae die publicatis auisamentis cogitare & deliberare, ac praehabita matura deliberatione, quid super iis agendum, vellent eorum dare vota. Iisque per ipsum dominum promotorem sic, vt praemittitur, publicatis & propositis, domini cardinales, archiepiscopi, episcopi, electi, abbates, protonotarii, ceterique magistri & doctores praefati, habita prius per eos deliberatione matura, ad dicti promotoris interrogationem, auisamenta praedicta successiue (sic vt praemittitur publicata) tamquam vniuersali ecclesiae necessaria, pro vno aut pluribus super eis conficiendis decretis quoad poenas in bulla translationis contentas, quas ipsi in auisamentis contenti incurrant, nisi infra triginta dies a die decreti computandos respuerint, vnanimiter per verbum, placet, admiserunt, limitationibus, additionibus &

correctionibus nihilo minus saluis, infra scriptis videlicet, domini Rauennatis, quod primates & rectores ciuitatis Basileensis, nisi obedierint, vltra interdictum excommunicentur. Sipontini archiepiscopi, quod pœnæ in decreto conficiendo exprimantur, & etiam arresto ponendo in pecuniis collectis apponantur. Iacobi Adriensis, quod dominus noster pœnas in decreto apponendas, prout sibi videbitur, mitigare possit. Moricensis, Ludouicus protonotarius de Cypro, auditores, & certi alii, quod habeatur recursus ad aliquem dominum ecclesiasticum vel temporalem potentem, ciuitatis Basileensis vicinum, qui suo nomine priuato, viis & modis possibilibus tractare habeat cum illis Basileæ existentibus, pro concordia inter dominum nostrum & ipsos, vt clerus non cogatur mendicare ab aliis quod habet a seipso, vel per se facere possit, maxime propter decretum de annatis, collationibus beneficiorum, & auocatione causarum, & illis tractandum, quæ laicis fauorabilia fore videntur. Legionensis, quod grauiores pœnæ, quæ in corpore iuris reperiuntur, ponantur; attento quod insolentia illorum de Basilea maxima sit: & si ipsi Basileenses concordare voluerint, veniant ad fontem, videlicet ad sanctissimum dominum nostrum, qui misericors est, & semper pacem quæsiuit. Petragoricensis, quod patres sacri Concilii dare debeant eorum vota in scriptis, cum negotium arduum sit, & propter fastidium non valerent exprimere omnia ore, quæ exprimerent, si in scriptis vota sua darent. Quodque etiam dominorum cardinalium determinatione semper salua, procederetur; ipsi Basileenses viis planis & bonis ac pie reducerentur, ne principes eis fauentes scandalizarentur, & magis contra dominum nostrum & patres huius sacri Concilii indignarentur. Granatensis viua voce proposuit dicens, quod pœnas pene grauiores etiam terminis læsæ maiestatis dicti rebelles incidisse deberent declarari; quodque etiam deberent mitti ad prouincias singulas homines valentes & experti ad prædicandum populo, cum populus multoties inducat principes ad faciendum ea quæ non facerent, si populus ad illa non instaret. Archiepiscopus Spalatensis, quia post plura vota superuenit, quod maiori parti votantium adhæret, & specialiter do-

minorum

ANNO
CHRISTI
1438.

minorum cardinalium, tamquam faniori parti, nihilque contra Basileenses emitteretur, & quod interim fierent tractatus pacis, quodque etiam fieret bona guerra, vt bona pax sequi posset. Clerici camera, quod domini cardinales in confectione decretorum intelligantur ipso iure electi, qui debent conuocare vnum de quolibet * esse Romanæ curiæ, iuxta ipsorum arbitrium. Iacobus ordinis Prædicatorum, Iacobus ordinis Minorum, procuratores, quod in fine decreti dominus noster, non obstante pœna, offerat se facturum gratiam. * Bardinus procurator ordinis Carmelitarum, quod pœna laicis sit * præcipitata. Iacobus Textoris sacre theologiæ professor, quod dirigerentur epistolæ solennes communitatibus principalioribus Germaniæ & Italiæ nationum, in quibus ostendatur, quod fundamenta quibus Basileenses nituntur, non fuerunt, neque sunt sufficientia ad conferendum eis tantam auctoritatem, quantam vsurparunt. Guillelmus de Fosato, clausulam domini Moricensis de pace tractanda. Dominicus de Racaneto, Barnabas de Vrsinis, Andreas de Palafago, Paulus, doctores, quod si Basileenses infra triginta dies a die decreti aliquid procedendo attentarint, hoc irritum sit & inane, & quod processus huius sacri Concilii intelligatur esse prior. Et Humbertus de Cassiaco procurator domini ducis Sabaudia, quod die Sabati præterita dominus Morinensis, ipse Humbertus & Custos Lugdunensis receperunt literas dicti domini ducis, in quibus dixit, se pro diuisionibus & discordiis inter dominum nostrum & Basileenses exortis sedandis, mittere velle ad dictum dominum nostrum notabilem & solennem ambasiatam, quæ dicto domino nostro ipsius domini ducis mentem & intentionem latius explicabit, prout ipsi domini Morinensis, Custos & Humbertus ipsi domino nostro latius verbo exposuerunt (vt dixerunt) expresse subiunxerunt & declarauerunt. Præmissis itaque omnibus & singulis per ipsum dominum cardinalem de Vrsinis præfidentem mature intellectis, consideransque vota pro decretis super auisamenta huiusmodi conficiendis conformia, reuerendissimos patres & dominos, dominos sancti Marci & Firmanum cardinales, Raennatensem archiepiscopum, Paduanum, Ariminen-

Concil. Tom. 33.

N

sem, Morinensem, Aretinum, Auenionensem & Legionensem in formando decreto, super auisamentis prædictis per diuersos patres & dominos ibidem præsentis, nominatos deputando, auisamenta huiusmodi de ipsorum patrum & dominorum vnanimi consensu duxit concludendum, atque conclusit, eaque habuit & habere voluit pro conclusis. Super, &c. præsentibus dominis protonotariis, cameræ apostolicæ clericis præfatis, Henrico Malschenfi, & pluribus aliis.

ANNO
CHRISTI
1438.

*Tenor auisamentorum sic, ut præmittitur, concordatorum
& admissorum sequitur, & est talis.*

Quoniam nonnulli pacis & vnitatis æmuli, qui post translationem Concilii Basileensis ad hanc ciuitatem Ferrariensem, remanserunt Basileæ, ibidem conuenire præsumentes, ac si Concilium ibi vigeret, & translatio facta non fuisset, & per viam quorundam prætenforum decretorum nouissime per eos publicatorum, sanctissimum dominum nostrum, licet nulliter, & de facto declararunt ab omni administratione papatus fuisse suspensum, & ad eos administrationem deuolutam, causas a Romana curia, quantum in eis est, auocauerunt, expectatiuas abrogauerunt, Romanum pontificem collationis beneficiorum exemptorem fecerunt. Idcirco domini deputati obuiando scandalis huiusmodi, & maioribus etiam quæ futura timentur, nisi occurratur, auisauerunt, quod per huius sacri Concilii solenne decretum declaretur, eos qui ita agere præsumperunt, nulliter & de facto processisse, & incidisse pœnas non solum in bullis translationis sanctissimi domini nostri contentas, sed eas quas sacri Canones contra schismaticos infligunt; inhibendo omnibus principibus tam ecclesiasticis, quam sæcularibus, nec non prælatis omnibus sub grauissimis pœnis & censuris, etiam vsque ad interdictum inclusiue, ne illis talia in Dei contemptum & scandalum populi Christiani procurantibus dent publice vel occulte, per se vel per aliam publicam interpositam personam consilium, auxilium vel fauorem: & qui talia attentarint, dignitatibus, honoribus, beneficiis, officiis & administrationibus priuati declarentur, & integrum liberumque illis sit, ad quos de iure vel consuetudine talium dignitatum collatio,

ANNO
CHRISTI
1438.

siue prouisio pertinet, illas libere posse & debere conferre. Item quod nisi ciuitas Basileensis infra mensem a die publicationis huius decreti, eos qui talia attentare præsumperunt, realiter & cum effectu eiecerit, & a se omnino licentiauerit, extunc supposita sit & censeatur ecclesiastico interdicto, quod per solum Romanum pontificem possit relaxari: & quod eandem pœnam incurrant omnes aliæ ciuitates & loca quæ illis fauent, aut eos, siue eis seruientes receptarent, Basileam vel merces vel victualia portarent; & si quid contra prohibitionem seu decretum huiusmodi ad dictam ciuitatem Basileensem apportetur per aliquem, illud omnino fiat occupantium: inhihendo etiam mercatoribus conditionis cuiuscumque, quatenus sub excommunicationis pœna, quam incurrant ipso facto, de ciuitate Basileensi infra mensem a die decreti præsentis publicationis, debeant de ciuitate prædicta Basileensi recedere, prout hoc & alia in decreto formando iuxta declarationem sacri Concilii poterunt apponi.

Auisarunt insuper domini prædicti necesse fore & valde expediens, mittere ad reges confestim & ad principes aliquos de reuerendissimis dominis cardinalibus, si fieri potest, cum hic agatur de periculo schismatis vitando, vel saltem magnos prælatos, doctos & literatos & practicos, bene sociatos cum doctoribus & magistris, informatos de iis quæ in Concilio Basileensi gesta sunt hactenus, ad informandum reges & principes de bona iustitia sanctissimi domini nostri papæ & sedis apostolicæ, & apertam faciendum bonam & sinceram voluntatem sanctitatis suæ, ad reformationem ecclesiæ, & ad vniuersalem pacem populi Christiani, extirpationem quoque hæresis & errorum, etiam potissime ad Græcorum reductionem, & ad eosdem principes cautos reddendum de iniustitia & temerario proposito eorum, qui in scandalum vniuersalis ecclesiæ Basileæ remanserunt, & de eorum male gestis; & ad exhortandum principes, vt & suos oratores huc mittant, & prælatos, vt se personaliter ad Concilium conferant: nec non ad exequendum pœnas & censuras contra tales scindere vnitatem fatagentes promulgatas, & ad hoc consilium & auxilium, nec non saculare brachium implorandum. Dignenturque domini de Concilio ita super iis con-

fulere & deliberare, quoniam, nisi cito occurratur, timeantur longe maiora scandala posse suboriri.

Et quoniam nonnullæ pecuniarum summæ occasione reductionis Græcorum in diuersis mundi partibus pia largitione fidelium depositæ fuerunt iamdiu, ne pecuniæ huiusmodi ad alium usum conuertantur, quam ad illum, cuius gratia fuerunt exbursatæ, sanctissimus dominus noster papa illas per suas literas nuper mādauit arrestari: sed cum iam Græci Venetiis applicuerint, vtile videtur, easdem pecunias per sanctissimum dominum nostrum, sacro approbante Concilio, iterum arrestari mandari, ne ad manus illorum perueniant, qui non Græcorum vnionem, sed potius scissuram & diuisionem procurant. Quare & super hoc placeat dominis de Concilio consulere & deliberare.

Eodem vero die Martis, vndecima Februarii dominus Ioannes de Prato promotor præfatus, pro maiori corroboratione votorum patrum & dominorum prædictorum, vna cum magistro Arnolde notario præfato, domos habitationum reuerendissimorum dominorum Brandæ episcopi Portuensis, & Antonii sancti Marcelli, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium, qui propter eorum infirmitatem congregationi hodie congregatæ interesse non poterant, accedens, illos de auisamentis successiue publicatis, & votis desuper datis plenius informauit, exhortans eosdem, vt etiam super iis velint dare vota sua. Qui quidem domini cardinales, habita per eos successiue deliberatione matura, auisamenta prædicta per verbum, placet, in omnibus & per omnia, prout superius reperiuntur, concorditer admiserunt: adiiciens ipse dominus cardinalis Placentinus, quod in decreto formando commemoratio fiat, quomodo ipsi Basileæ existentes, scientes dominum nostrum papam galeas & alia necessaria pro Græcorum aduentu misisse, vt aduentum ipsum impedirent, quoddam monitorium contra ipsum dominum nostrum decreuerunt, & nihilo minus eorum facta continuando, dum sentiebant Græcos prædictos portum appropinquare, vt eo amplius aduentum prædictum turbarent, ad vltiora processerunt, &c. Subsequenter vero idem dominus Ioannes promotor etiam votum domini Garfiæ electi Tudenfis, etiam a dicta congregatione absentis, qui auisa-

ANNO
CHRISTI
1438.

menta, vt supra, per Placet, dummodo pœnæ in eis contentæ ad illos qui contra illos de Basilea & eorum processus protestati sunt, & illis non consenserunt, se non extendant, admisit, recollegit. Idem dominus Antonius de Rosellis aduocatus similiter illa recepit & admisit.

Die Veneris quartadecima dicti mensis Februarii de mane, in capella maiori palatii apostolici, reuerendissimo patre domino episcopo Sabinensi cardinale pro congregatione tenenda præsidente, aliisque reuerendissimis reuerendisque ac venerabilibus patribus & dominis supradictis, nec non vltra illos, domino Nicolao Capuano, & Marco Tarantasiensi, archiepiscopis; Ioanne Vallino dicti palatii causarum auditore, Guillermo de Prato, & Iaconio de Racaneto camera apostolicæ clerico, Iustino de Planca, Ioanne de Baroncellis, Genesio de la Porta, Antonio de Rosellis, Angelo de Boncianis, Bruno de Bononia, aduocatis consistorialibus; Ioanne decretorum doctore, domini nostri papæ acolyto, Alphonso Gundisalui scholastico Abulensi, decretorum doctore, & Francisco de Padua dicti domini nostri cubicularii, aliisque quampluribus doctoribus & magistris ibidem legitime congregatis, dominus Ioannes de Prato promotor præfatus quamdam formam decreti per dominos deputatos alias nominatos, de & super auisamentis alias in congregatione publica lectis & publicatis, ac postmodum per patres & dominos huius sacri Concilii admissis, vt asseruit, conceptam & concordatam, ibidem publice alta & intelligibili voce, ac de verbo ad verbum legit & publicauit, ac ad ipsorum patrum & dominorum plenam & indubitam notitiam, quantum in eo erat, deduxit. Qua quidem forma per dominos & patres prædictos intellecta, vt dicebant, habita per eos matura deliberatione, formam prædictam in sessione publica publicandam & auctorizandam patres & domini præfati vnanimiter & concorditer, nemine discrepante, per verbum, Placet, admittendam duxerunt, & admiserunt. Extunc vero dominus cardinalis & præsidens præfatus, auctoritate sanctissimi domini nostri formam sic, vt præmittitur, admissam, de prædictorum patrum & dominorum voluntate & consensu, die craftina in publica sessione publicandam & auctorizan-

dam duxit concludendam, atque concludit, illamque habuit & habere voluit pro conclusa. Super &c. Præsentibus dominis apostolicæ sedis protonotariis, clericis cameræ, cubiculariis, & aliis in præfenti congregatione, & etiam aliis immediate præcedentibus descriptis testibus, &c. Quo factò, dominus Ioannes de Prato promotor præfatus ex parte sanctissimi domini nostri papæ intimaui omnibus & singulis patribus & dominis præsentibus ibidem, quod die crastina, videlicet Sabbati quintadecima Februarii, erit sessio publica pro huiusmodi formæ concordatæ & admissæ publicatione, vbi prædictus sanctissimus dominus noster papa personaliter intendit interesse. Quare exhortabatur patres & dominos ipsos, vt ad illam celebrandam crastina die prædicta mane hora quartadecima vellent conuenire.

Die Sabbati quintadecima mensis Februarii supradicti de mane in ecclesia maiori Ferrariensi, sanctissimo domino nostro papa inibi præfidente, reuerendissimisque ac reuerendis patribus & dominis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, archiepiscopis (Tarantasiensi absente) episcopis, electis, abbatibus, generalibus, magistris & doctoribus in duabus vltimis sessionibus nominatis, ac vltra illos Leonardo archiepiscopo Patensi de Arimino minori, Andrea Megarensi, Ventura Bretonomensi, Ioanne Pefauriensi, Aloysio Foroliuensi, Carolo olim Mutinensi, Ioanne Bracarensi, episcopis, septuaginta duobus numero, inter mitratos & electos confirmatos, pluuiialibus dumtaxat indutis, ibidem pro sessione publica celebranda in Spiritu sancto legitime congregatis, vniuersalem ecclesiam representantibus, reuerendissimus pater dominus Angelottus tituli sancti Marci presbyter cardinalis Missam de Spiritu sancto solenniter, nonnullis sibi assistentibus patribus & ministris, decantauit. Qua finita, sanctissimus dominus noster ac patres & domini præfati ad sessionem celebrandam procedentes hoc modo ordinarunt, videlicet, ipse dominus noster papa in medio chori ante altare in cathedra solenni sibi ibidem parata, vestibus pontificalibus indutus, ac mitram planam habens in capite, se reposuit. Protonotarii vero, subdiaconi, sacri palatii apostolici auditores, acolyti, cubicularii ad pedes ipsius domini nostri,

ANNO
CHRISTI
1438.

domini autem sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales in parte dextra in superioribus gradibus in naui ecclesiæ, in secundis vero gradibus, tam a dextris, quam a sinistris, ordinum diuersorum procuratores, prouinciales, magistri & doctores ordine suo fuerunt. Ipsisque dominis & patribus sic, vt præmittitur, ordine supradicto sedentibus & existentibus, per prædictum dominum nostrum papam nonnullis orationibus, ac per cantores antiphona, *Exaudi*, & deinde litanis & aliis consuetis dictis & decantatis, nec non ipsius sacre Synodi per ipsum dominum nostrum papam trina facta benedictione, aliisque solennitatibus præmissis debitis & consuetis, reuerendus pater dominus Aloysius episcopus Foroliuiensis auctoritate & mandato domini nostri papæ ac eiusdem sacre Synodi, ambonem ascendens, decretum vltimo per patres & dominos huius sacri Concilii hesternæ die admissum & approbatum publice alta & intelligibili voce, ac de verbo ad verbum, cuius tenor inferius est insertus, pronuntiauit, publicauit, & ad omnium & singulorum ibidem præsentium & adstantium, quantum in eo fuit, plenam & indubitam notitiam deduxit, hoc laudantibus & approbantibus omnibus & singulis patribus & dominis supradictis, præsentibus reuerendissimis, nec non venerabilibus ac nobilibus viris, dominisque L. de Caluis de Roma, B. de Sala de Ferraria, M. de Vrsinis, M. de de Portugallia, N. Barbato de Venetiis, Gabriele de Cornario de Venetiis, Ludouico de Cypro, P. Barbo de Venetiis, D. Michael de Venetiis, & B. de Corneto, apostolicæ sedis protonotariis.

Tenor vero decreti per dominum episcopum Foroliuiensem publicati, vnde supra fit mentio, sequitur, & est talis.

Eugenius episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Exposcit debitum pastoralis officii, cui diuina fauente clementia, licet insufficientibus meritis, præsidemus, vt nefarios malignorum excessus, illorum præsertim, qui tranquillum ecclesiæ statum in varias periculosasque, nisi obuietur, procellas & perturbationes impellere satagunt, & Petri nauiculam fluctibus mergere moliuntur, opportunis

*Eugenius
papa irritat
omnia Besi-
leensium de-
creta, & de-
clarat eos in-
cidisse in
censuras &
penas.*

remediis opprimamus, ac ne in sua malitia gloriantes, aliis occasionem malignandi præbeant, pro excessibus per eos commissis debitæ ultionis pœnam infligamus. nam vt canonica continent sanctiones, in culpis quæ multorum trahunt iacturam, culpa est relaxare vindictam. Sane cum in sacro Basileensi Concilio de loci electione pro futuro œcumenico Concilio ageretur, & per eos, ad quos potestas eligendi locum erat deuoluta, factum esset ^a decretum, ipsumque ambasiatores carissimi filii Ioannis imperatoris Græcorum, & venerabilis fratris Iosephi patriarchæ Constantinopolitani ibidem existentes acceptassent; aliis ^b vero Auenionem vel alium locum nominantibus, ad quem præfati oratores nullo modo ire velle ^c protestabantur, asserentes pro certo præfatos imperatorem & patriarcham ad dictum Concilium, nisi personaliter interfesumus, nullatenus accessuros; prædicti qui Auenionem petebant, veriti Græcos ipsos ad eos nequaquam ituros, quoddam decretum, siue libellum famosum, quod monitorium ^d appellant, aduersus nos, licet nulliter, & de facto in graue scandalum & scissuram ecclesiæ, in tamquæ sancti operis, vnionis videlicet Græcorum, perturbationem, conflare temere ausi sunt. Nos pro vnitate ecclesiæ conseruanda, & dicta vnione consequenda, prædictum Basileense Concilium ex iustis, rationabilibus, necessariis ac vrgentibus causis, de consilio & assensu venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium, quamplurimis venerabilibus fratribus & dilectis filiis archiepiscopis, episcopis, electis & abbatibus apud sanctam sedem apostolicam existentibus, id laudantibus & consulentibus, ad ciuitatem Ferrariensem & Græcis & nobis accommodam transtulimus, prout in literis ^e superinde confectis latius continetur. Ipsi vero omnem viam iuris spernentes, & in suo obstinato proposito perseuerantes, literasque dictæ translationis, ac omnia in eis contenta paruipendentes, ac mala malis cumulantes, non solum rationabilem translationem nostram ex prædictis iustissimis & vrgentissimis causis, vt præmittitur, factam, non acceptarunt, sed vt infra certum tempus, & sub suspensionis pœna prædictam translationem reuocaremus, monere iterato temerarie sunt ausi. Quod quidem nil aliud erat, quam

^a supra relationum num. 11.

^b supra num. 14.

^c Ibidem.

^d sessione 23. Concilii Basileensis.

^e supra num. XIII.

ANNO
CHRISTI
1438.

quam vt tanti sancti operis tantum Christianis omnibus optabilis profecutionem deserere cogeremur. Iis vero non sine displicentia animi nostri intellectis, cum ea omnia non solum in destructionem tam sancti operis, sed in manifestam ecclesie scissuram, vt præmittitur, tendere videremus, translationem per nos tam necessario factam, & conditiones in illa purificatas fuisse, ac ipsum Ferrariense Concilium inchoari, & legitimam profecutionem habere debere, prout in aliis ^a literis nostris plenius continetur, ^{a supra num. xiv.} declarauimus; ad illudque inchoandum dilectum filium nostrum Nicolaum tituli sancte Crucis in Ierusalem sancte Romanæ ecclesie presbyterum cardinalem, nostrum ac sedis apostolicæ legatum destinauimus ^b. Quod quidem ^{b supra num. xix.} non paruo prælatorum numero legitime congregatum, in publica sessione translationem & declarationem prædictas legitimas, iustas & rationabiles, ac urgente necessitate, ad tollendum impedimentum præfatæ sanctissimæ vniõnis occidentalis & orientalis ecclesie, etiam ad euitandum scissuram in Dei ecclesia nunc imminentem, pro euidenti que vtilitate totius reipublicæ Christianæ fuisse & esse factas, solenniter declarauit, prout ex serie decreti superinde confecti liquide constat.

Interea certiores facti, prædictos imperatorem & patriarcham, & Græcos litoribus Italiae appropinquare ad ipsum Ferrariense Concilium, Deo duce, ea intentione & firmo proposito venimus, vt non solum hoc sancte vniõnis opus, sed illa etiam, propter quæ Concilium Basileæ fuerat congregatum, realiter & cum effectu, adiuuante Domino, profeceremur. Atque etiam aduertens dilectus filius noster Iulianus tituli sancte Sabinæ presbyter cardinalis apostolicæ sedis legatus, cum prædictos, vt a tam manifestis scandalis abstinerent, plurimis validissimis rationibus hortaretur, & pro ipsorum obstinata mente nullatenus exaudiretur, sed eos magis ad ipsa scandala in Dei ecclesia perpetranda paratos inspiceret, ne illorum impietatibus assistere videretur, inde discessit.

Illi vero neque id considerantes, & nescientes in semitis pacis & iustitiæ dirigere gressus suos, iamque certiores effecti, Græcos ad eos nullatenus accedere velle, ac litoribus Italiae appropinquasse, in sua cordis durtia perseue-

rantes, cum dictam Græcorum vnionem, pro qua nobiscum totis viribus, ingenio & industria laborare, & nobis assistere debuissent, aliter impedire & disturbare nequissent, peiora peioribus adiicientes, ad tantum temeritatis & audaciæ sunt progressi, vt nos a papali administratione suspensos esse, plurimis regum & principum oratoribus, qui Basileæ erant, tam nefandum scelus execrantibus, & in contrarium protestantibus, ausu sacrilego declarare, & ad alia plura, licet nulliter & de facto, procedere præsumpserint*.

*Sessione 28.
Conciliij Basileensis.

Nos igitur attendentes excessus eorum adeo notorios, vt non possint aliqua tergiuersatione celari, quodque error cui non resistitur, approbari videtur, & latum pandit delinquentibus iter is, qui eorum conatibus non resistit, ac nequeamus absque graui offensa Domini nostri Iesu Christi, & suæ sanctæ ecclesiæ, tot & tantos excessus, qui præsertim sanctam & optatissimam vnionem Græcorum impedire, turbare & penitus tollere videntur, vltterius tollerare, aduersus præfatos in Basilea existentes, hoc sacro approbante Concilio, in virtute Altissimi decernimus, iustitia mediante, quantum oporteat procedendum. Quapropter matura deliberatione prædictos conuenientes, & tam scandalosa & nefaria præsumentes, etiam si cardinalatus, patriarchali, archiepiscopali, episcopali, abbatiali, aut alia quauis auctoritate ecclesiastica vel sæculari præfulgeant, pœnas excommunicationis, priuationis dignitatum, beneficiorum, officiorum, ac inhabilitationis ad futura in dictis nostris literis translationis contentas, hoc sancto approbante Concilio, incidisse decernimus & declaramus. Decernentes, atque etiam insuper declarantes irritum & inane, & nullius roboris vel momenti, quidquid per eos tam circa prædicta, quam curiam nostram sequentes, vel in sacro Concilio existentes a die translationis per nos factæ, sub nomine Concilij, vel alias attentatum fuerit, vel in posterum quomodolibet contigerit attentari.

Engenius
papa declarat incidisse
in censuras
& pœnas cõ-
tinuaciter
perseuerantes
in Basileensi
Concilio.

Mandantes præterea, ipso etiam approbante Concilio, sub dictis pœnis & censuris, ac præstiti iuramenti, quo sanctæ fedi apostolicæ tenentur adstricti, violatione, omnibus & singulis cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis, episcopis, electis, abbatibus, & ceteris cuiuscumque

ANNO
CHRISTII
1458.

conditionis & status existant, in dicta ciuitate Basileensi sub prætenu præfati Concilii conuenientibus, quatenus infra triginta dies a die dati huius decreti debeant realiter & cum effectu a dicta ciuitate recessisse; præcipientesque magistro ciuium, consulibus, scabinis ciuitatem Basileensem regentibus & gubernantibus, ceterisque officialibus, quocumque nomine censeantur, quatenus infra dictum triginta dierum terminum prædictos non recedentes a prædicta ciuitate expellant, & a se realiter & cum effectu eiiciant. Quod si prædicta infra dictum terminum facere omiserint, omnes & singulos regentes & officiales prædictos excommunicationis, populum vero & ciuitatem præfatam ecclesiastici interdicti sententias decernimus ipso facto incurrisse: quorum absolutionem, nisi in mortis articulo, interdicti vero relaxationem nobis specialiter referuamus.

Omnes insuper & singulis, ad quorum notitiam hæc peruenerint, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna præcipimus & mandamus, vt si prædicti in Basilea existentes, ciuesque ipsi non obedientes fuerint contumaces, nullus post dictum terminum ad dictam ciuitatem Basileensem accedat, sed ipsis denegent mercimonia, & cuncta ad vsum hominum necessaria. Mercatores quoque, qui causa dicti olim Basileensis Concilii ibi conuenerunt, cuiuscumque conditionis existant, sub eadem excommunicationis pœna inde omnino discedant. Si qui autem hæc nostra mandata contempserint, elapso dicto termino Basileensibus in contumacia existentibus, aliqua potestate forsitan præsumētes, cum scriptum sit: Iusti tulerunt spolia impiorum: possint tales huiusmodi bonis a quibuscumque Christi fidelibus impune spoliari, bonaque ipsa prius capientium dominio cedant. Verumtamen quia redeuntibus gremium suum nunquam claudit ecclesia, si prædicti in Basilea conuenientes, vel ipsorum aliqui infra prædictum terminum triginta dierum a die datæ præsentium, vt præmittitur, ad cor redierint, & a dicta ciuitate recesserint, prædictas pœnas, quoad obedientes, sacro approbante Concilio remittimus & relaxamus, easque pro infectis ab eorum data, & quæcumque inde secuta haberi volumus, decernimus & mandamus; supple-

*Contumaci-
bus existi-
bus in Bas-
leensi Con-
cilio mandas-
sumus: pon-
tiffex denega-
ri mercimo-
nia, ita vt
contra fa-
cientes possint
impune spo-
liari.*

tes, præfato approbante Concilio, omnes defectus, si qui forsitan ex solennitate iurium in præmissis, vel ex omissione aliqua interuenissent.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, declarationis, mandati, remissionis & relaxationis, voluntatis, suppletionis & decreti synodalis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursum.

Datum Ferrariæ in generali sessione Synodi solenniter celebrata, anno ab incarnatione Domini nostri Iesu Christi millesimo quadringentesimo trigesimo septimo, quintodecimo Kalendas Martii, pontificatus nostri anno septimo.

PARS SECVNDA
ACTORVM SACRI OECVMENICI
CONCILII FLORENTINI
POST ADVENTVM GRÆCORVM
ad idem Concilium.

HAC secunda parte continentur aduentus Græcorum ad Concilium, & subsequuta unio cum Romana ecclesia, ac præuiae disputationes cum Latinis, quæ referuntur ab Andrea de sancta Cruce patricio Romano, & apostolici consistorii aduocato, qui non solum inter aduocatos qui Concilio interfuerunt, recensetur supra parte i. num. 29. sed etiam ea quæ hinc inde dicebantur, excipiebat, ut supra in præfatione huius operis diximus. Cumque in dicendo eadem sæpe verba repetantur, nonnulla etiam actione ipsa explicentur, hinc factum est, ut scripta obscuriora sint, præsertim illa, quæ interpret extempore de Græco in Latinum interpretabatur, quæ si conferantur cum disputationibus a Græco scriptore relatis, & inter generalia Concilia editis, ut in eadem præfatione operis diximus, manifeste apparet ipsum postmodum ea adaptasse & concinasse, ex quo in notis aliqua Andrea dicta explicauimus; in quibus vero discrepant, suis locis admonui. Et quia disceptatores tam Latini, quam Græci adducebant sanctorum patrum & Conciliorum dicta, nec in-